

Den amerikanska fetmaepidemin tycks bromsa in

Håller den amerikanska fetmaepidemin på att bromsa in, om än på skyhöga nivåer? Det visar i alla fall en studie i JAMA. Undersökningen avser ett representativt urval vuxna amerikaner över 20 års ålder och kallas NHANES (National health and nutrition examination study). NHANES har sedan 1960-talet löpande följt »genomsnitts-amerikanen« och samlat data om bla vikt och längd (som undersökts av NHANES; man har inte använt sig av egenrapporterade värden).

Författarna har tittat på uppgifter från 22 847 individer för vilka data om längd och vikt fanns för perioden 1999–2008. Man har också tittat på en kohort av 5 926 amerikaner för perioden 2009–2010. Resultaten visar att under 2009–2010 var genomsnittligt BMI 28,7 för män och kvinnor (i sig anmärkningsvärt då definitionsgränsen för övervikt går vid BMI ≥ 25). Vid samma tidpunkt var prevalensen av fetma (BMI ≥ 30) 35,5 procent hos män och 35,8 procent hos kvinnor.

Om man jämför siffrorna för 2003–2008 med siffrorna för 2009–2010 så noteras inga statistiskt säkerställda skillnader. Ökningen i fetmaprevalens tycks således ha bromsat in. Några tecken på att genomsnittligt BMI eller fetmaprevalens skulle ha sjunkit under perioden, vare sig för män, kvinnor eller i

ingen subgrupp, har författarna dock inte funnit.

Om man ser på en lite längre period, 1999–2010, noteras inte heller någon förändring av fetmaprevalensen bland kvinnor generellt. När man tittade specifikt på kvinnor av afroamerikanskt eller mexikanskt ursprung noterades dock en statistiskt säkerställd ökning av fetma. För män noterades en ökning av fetmaprevalensen under 1999–2010, men den ökningen var mer blygsam än vad man sett under de föregående decennierna. För män tycks trenden också ha bromsat in, givet att man inte noterade någon ökning under perioden 2003–2010. Nämnade siffror rör fetmaprevalens, men även om man tittar på genomsnittligt BMI noteras samma trend för både män och kvinnor.

I USA låg fetmaprevalensen på en ganska jämn nivå fram till 1980 men kom under 1980- och 1990-talen att formligen explodera. Frågan är naturligtvis om den amerikanska fetmaepidemin nu nått sin topp eller om detta bara är ett hack i kurvan. Forskarna konstaterar att det är svårt att förutspå utvecklingen i USA kommande år, eftersom man vet ganska lite om vilka faktorer som driver utvecklingen.

I en studie i Lancet 2011 (refererad i LT nr 11/2011, sidan 594) presenterades en skrämmande bild av det globala fet-

Foto: SPL/IBL

Frågan är om fetmaprevalensen i USA nått sin topp eller om det bara är ett hack i kurvan man ser.

matillståndet, då författarna beräknade att över 500 miljoner människor världen över har ett BMI ≥ 30 . Den studien visade också att USA inte är landet med högst genomsnittligt BMI, utan Nauru, ett litet land i Stilla havet, är betydligt värre. Där uppgår genomsnittligt BMI för män och kvinnor till ofattbara 33,9 respektive 35,0. Om även amerikanerna når de nivåerna så småningom eller om utvecklingen nu faktiskt börjar vända till det bättre återstår att se.

Anders Hansen
leg läkare, frilansjournalist

Flegal KM, et al. JAMA. 2012;307:491-7.
doi: 10.1001/jama.2012.39

Gen ger vägledning om kolorektal cancers svar på kemoterapi

I New England Journal of Medicine presenteras en studie där författarna analyserat genetiska markörer som kan förutäga om en patient med kolorektal cancer kommer att svara på behandling med kemoterapi i form av fluorouracil.

Multicenterstudien har gjorts i Tyskland och omfattar fyra olika kohorter med 44–76 patienter som alla drabbats av kolorektal cancer. Författarna har haft tillgång till uppgifter om vilken behandling patienterna fått och resultatet av denna. Man har analyserat genen TFAP2E, som är lokaliserad på kromosom 1 och som kodar för transkriptionsfaktor AP-2 ϵ . Genen har sedan tidigare kopplats till flera olika malignitetsformer, däribland koloncancer, och tros kunna påverka svaret på kemoterapi.

Om TFAP2E är hypermetylerad vid ett specifikt lokus i tumören så innebär det ett minskat genuttryck. Författarna

har tittat på hypermetylering av TFAP2E vid såväl metastaserad koloncancer som rektalcancer. Vid metastaserad koloncancer var genen hypermetylerad hos 27–63 procent av patienterna (beroende på kohort). Motsvarande andel bland patienterna med rektalcancer var 45–46 procent.

Den aktuella studien visar sammantaget att om TFAP2E är hypermetylerad innebär det lägre sannolikhet att patienten ska svara på fluorouracilbaserad kemoterapi. Det rör sig om mycket stora skillnader i behandlingssvar vid både metastaserad koloncancer och rektalcancer.

För patienter vars tumörer inte uppvisade hypermetylering var sannolikheten cirka fem till sex gånger högre att de skulle svara på kemoterapi. Kopplingen hypermetylering av TFAP2E och sämre svar på kemoterapi noterades för

övrigt i samtliga kohorter om man tittade på dem var för sig.

Författarna sammanfattar rönen med att analys av om TFAP2E är hypermetylerad kan användas för att avgöra om patienter med kolorektal cancer bör genomgå kemoterapi. Men innebär förekomst av hypermetylering att kemoterapi med fluorouracil är helt utesluten? Inte nödvändigtvis. Genen DKK4 (dickkopf homolog 4 protein) har visats befinna sig »nedströms« TFAP2E, och författarna tror att farmakologisk behandling som påverkar DKK4 kan möjliggöra att även tumörer med hypermetylerad TFAP2E ska kunna behandlas med kemoterapi. Detta återstår dock att visa i kliniska försök.

Anders Hansen
leg läkare, frilansjournalist

Ebert MP, et al. N Engl J Med. 2012;366:44-53.